

THE MARAIS PROJECT & DUO LANGBORN/WENDEL
NORDIC MOODS & BAROQUE ECHOES

THE MARAIS PROJECT AND DUO LANGBORN/WENDEL NORDIC MOODS AND BAROQUE ECHOES

1	Kärestans död (Death of the beloved) Traditional Swedish (Arranged by Olof Wendel after Swåp)... (Susie, voice; Catalina, violin; Jenny, viola da gamba; Olof, cimbalom; Tommie, classical guitar)	5.32
2	Anna – Jenny Eriksson (Catalina & Susie, violin; Jenny, viola da gamba; Olof, cimbalom; Tommie, classical guitar) Instrumental music from Alcione – Marin Marais (1656 – 1728) (Arranged by Tommie Andersson and Olof Wendel) (Catalina & Susie, violins; Jenny, viola da gamba; Olof, cimbalom; Tommie, theorbo)	3.15
3	Menuet.....	1.14
4	Prelude.....	2.07
5	Gigue.....	1.21
6	Pavane: Thoughts of a Septuagenarian – Esbjörn Svensson (1964-2008) (Arranged by Tommie Andersson) (Catalina & Susie, violins; Jenny, viola da gamba; Olof, cimbalom; Tommie, classical guitar) Marais Echoes & Nordic Moods – Jenny Eriksson (Susie, voice & violin; Catalina, violin; Jenny, viola da gamba; Olof, cimbalom; Tommie, classical guitar & theorbo)	3.58
7	La Marieé, Menuet	2.32
8	Glädjens blomster (The flowers of joy) Traditional Swedish Sonate in G minor for violin & continuo - Johan Helmich Roman (1694- 1758) (Catalina, baroque violin; Jenny, viola da gamba; Tommie, theorbo)	2.29
9	Largo	2.45
10	Allegro.....	1.39
11	Intermezzo	1.09
12	Allegro ma non presto.....	1.54
13	Löv som faller (A leaf falls) - Olof Wendel (Catalina & Susie, violins; Jenny, viola da gamba; Olof, cimbalom; Tommie, classical guitar)	3.43
14	Sans frayeur (Without fear) - Marc-Antonie Charpentier (1643 – 1704) (Susie, voice; Catalina, violin; Jenny, viola da gamba; Olof, cimbalom; Tommie, theorbo)	2.38
15	Kristallen den fina (The crystal so fine) Traditional Swedish (Arranged by Olof Wendel) (Catalina, violin; Olof, cimbalom)	3.07

Recorded at Atlantis Studios, Stockholm, July 2023. Executive Producers – Philip Pogson & Jennifer Eriksson;
 Producer – Mikael Marin; Sound Engineer – Niclas Lindström; Edited by Chris Doherty and Jennifer Eriksson; Mixed by Chris Doherty;
 Mastered by Michael Lynch; Booklet edited by Philip Pogson. Artwork and booklet design by Lyndall Gerlach hello@lyndallgerlach.com

THE MARAIS PROJECT & DUO LANGBORN/WENDEL NORDIC MOODS & BAROQUE ECHOES

In 2022 Australian viola da gambist, Jenny Eriksson, and highly regarded Swedish violinist, Catalina Langborn met in Stockholm to plan a collaboration between their respective ensembles. The Marais Project and Duo Langborn/Wendel's sold out Australian tour in February 2023 was followed by a mid-2023 Swedish tour that included an appearance at the Australian Embassy, Stockholm. This musical partnership defies easy categorisation: how often does the concert cimbalom appear alongside the theorbo and viola da gamba? Nordic Moods & Baroque Echoes blends baroque music, original compositions and arrangements, as well as folk music from both nations. It was recorded at Atlantis Studios, Stockholm, where ABBA, worked for many years, and was Produced by master Swedish classical/folk musician, Mikael Marin. Across the hemispheres, music brings us together.

190
249
261

Produced by Mikael Marin
Sound Engineer – Niclas Lindström
Mixed by Chris Doherty

Not all musical collaborators become friends, but we have. We also bring out the best in each other artistically. Our cross-hemisphere relationship started when Catalina contacted Jenny to explore the possibility of performing in Australia. We met in Stockholm in the summer of 2022 and agreed to plan an Australian tour at the beginning of 2023. All but one of our Australian performances sold out. There were challenges, however, including one of us missing a performance due to Covid, an ill family member, and Jenny seriously breaking her arm the week before our final Sydney concert. In the northern summer of 2023 Tommie, Susie and Jenny – who had successfully rehabilitated after surgery – travelled to Sweden for a return tour. This included urban and regional concerts as well as memorable appearance at the Australian Embassy, Stockholm. We also set aside two days to put down Nordic Moods & Baroque Echoes at Atlantis Studios, Stockholm, where ABBA used to record. Much of the repertoire for the album was arranged or composed specifically for our unique instrumentation: voice/violin, violin, viola da gamba, cimbalom, and guitar/theorbo. From the start of our partnership we chose to blend baroque music, original compositions and arrangements, as well as folk music from both our countries. This meant that each of us was out of our comfort zone at some point in time! We hope that this album helps build deeper friendship and musical understanding between our two wonderful nations.

Inte alla musikaliska samarbeten resulterar i vänskap, men för oss blev det så. Artistiskt sett för vi också fram det bästa hos varandra. Vårt förhållande över hemisfärerna började när Catalina kontaktade Jenny för att utforska möjligheterna av att spela konserter i Australien. Vi möttes i Stockholm under sommaren 2022 och kom överens om att planera en australisk turné i början på 2023. Alla, förutom en, av våra australiska framträdanden blev utsålda. Emellertid hade vi en del motgångar vilka inkluderade att en av oss missade en konsert på grund av Covid, en sjuk familjemedlem, och att Jenny bröt armen en vecka innan vår sista Sydney konsert. Under norra halvklotets sommar 2023 reste Tommie, Susie och Jenny – som hade rehabiliterat sin brutna arm efter sin operation – till Sverige för en svars-visitturné. Denna inkluderade konserter både i städer och på landsbygden, såväl som ett minnesvärt framträdande på australiska ambassaden i Stockholm. Vi avsatte också två dagar till att spela in Nordic Moods & Baroque Echoes (Nordiska Sinnesstämningar & Barock Ekon) i Atlantis Studios i Stockholm, där ABBA brukade spela in. Mycket av repertoaren för albumet var arrangerad eller komponerad speciellt för vår unika instrumentering: sång/violin, violin, viola da gamba, cimbalom, och gitarr/teorb. Från första början av vårt kompanjonskap valde vi att blanda barockmusik, egna kompositioner och arrangemang, såväl som folkmusik från våra båda länder. Detta betydde att var och en av oss var utanför sin bekvämlighetszon åtminstone någon gång! Vi hoppas att detta album hjälper att bygga djupare vänskap och musikalisk förståelse mellan våra två underbara nationer.

Catalina Langborn (Sweden)
violin & baroque violin

Tommie Andersson (Sweden/Australia)
theorbo & classical guitar

Susie Bishop (Australia)
voice & violin

Olof Wendel (Sweden)
cimbalom

Jenny Eriksson (Australia)
Viola da gamba

PERFORMERS

Susie Bishop completed her first degree in music and theatre at Wollongong University and continued her studies in the UK on a scholarship, graduating with a Master of Music degree at the Royal Northern Conservatorium of Music in 2010, majoring in opera. Since returning to Australia she has performed with The Marais Project, The Song Company, and Ensemble Offspring, in 2019 she was an associate artist with Pacific Opera and in 2020 was a recipient of the Prue Kennard Scholarship. At the end of 2020, she performed the role of Angela in a production of Love Burns with The Other Theatre. In 2021 she premiered The Last Season with Force Majeure at Carriageworks for the Sydney Festival. Other projects include Chaika, Meremba, Elysian Fields, Inlay Ensemble and the Miriam Lieberman Trio as well as guest performances with Monsieur Camembert and Bandaluzia.

Susie Bishop gjorde sin första examen i musik och teater vid Wollongong University och fortsatte sedan sina studier i Storbritannien på ett stipendium, vilka avslutades med en Master of Music vid Royal Northern Conservatorium of Music år 2010, med opera som huvud fack. Sedan hennes återkomst till Australien har hon uppträtt med The Marais Project, The Song Company, och Ensemble Offspring. År 2019 var hon associerad artist med Pacific Opera och i 2020 blev hon tilldelad Prue Kennard Scholarship. I slutet av 2020 framträdde hon i rollen som Angela i produktionen av Love Burns vid The Other Theatre. År 2021 uruppförde hon The Last Season med Force Majeure vid Carriageworks för Sydney Festival. Andra projekt inkluderar Chaika, Meremba, Elysian Fields, Inlay Ensemble och Miriam Lieberman Trio såväl som gästuppträdanden med Monsieur Camembert och Bandaluzia.

Catalina Langborn is a much sought-after Baroque violinist. She appears as concert master/leader, orchestral musician, and chamber musician with ensembles such as Drottningholms Barockensemble, Göteborg Baroque, Drottningholms Slottsteater, Confidencen Music & Opera Festival Orchestra and Orfeus Baroque at Konserthuset Stockholm. Catalina holds a Master's Degree in Baroque violin from Kungliga Musikhögskolan (the Royal Academy of Music) in Stockholm (KMH). There she studied Baroque violin with Ann Wallström and chamber music with Clas Pehrsson and the famous Swedish recorder player, Dan Laurin. Since 2010 she has collaborated with the soprano Christina Larsson Malmberg, as artistic director for Operabyrån (the Opera Bureau) which creates new Baroque performances. Operabyrån started a permanent co-operation with the Stockholm Concert Hall in 2018. In the same year they were awarded Guldkvasten (The Golden Broom) for bringing forward female composers from the Baroque era. Catalina also loves to perform and compose Swedish folk music.

Catalina Langborn är en eftersökt barockviolinist. Hon uppträder som konsertmästare/ledare, orkestermusiker, och kammarmusiker med grupper som Drottningholms Barockensemble, Göteborg Baroque, Drottningholms slottsteater, Confidencen Music & Opera Festival Orchestra och Orfeus Baroque vid Konserthuset Stockholm. Catalina har en Masterexamen i barockviolin vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm (KMH). Där studerade hon barockviolin för Ann Wallström och kammarmusik för Clas Pehrsson och den berömde svenske blockflöjtisten, Dan Laurin. Sedan 2010 har hon samarbetat med sopranen Christina Larsson Malmberg, som konstnärlig ledare vid Operabyrån som skapar nya barockföreställningar. Operabyrån började ett långvarigt samarbete med Konserthuset Stockholm 2018. Samma år blev de tilldelade Guldkvasten för att ha lyft fram kvinnliga kompositörer från barockeran. Catalina älskar också att framföra och komponera svensk folkmusik.

Tommie Andersson was born in Sweden and has been based in Sydney since 1984. He is regarded as one of Australia's leading specialists in lutes and early guitars. He completed his studies at the State Conservatorium of Music in Göteborg (Gothenburg), Sweden, with a Master's degree in performance, studying under Josef Holecek. He was then awarded a Swiss Government Scholarship for further studies at the Schola Cantorum Basiliensis, where his teachers included Eugen M. Dombois and Hopkinson Smith. Tommie is a founding member of the Australian Brandenburg Orchestra and features in numerous other ensembles and some sixty recordings for CD or vinyl. In 1990 he released *La Suèdoise*, an album of solo music for guitar and lute from the time of Queen Christina of Sweden. He is also a skilled arranger and well-versed in Swedish folk music. In 2016, he brought out *Strängalek och Näckaspel*, an album of Swedish folk music he recorded with Hållbus Totte Mattsson, a multi-instrumentalist folk musician and musicologist from Dalarna, Sweden.

Tommie Andersson föddes i Bodafors, Sverige, men har varit baserad i Sydney sedan 1984. Han anses vara en Australiens ledande specialister på lutor och tidiga gitarrer. Han avslutade sina studier vid Musikhögskolan i Göteborg med Solistdiplom i gitarr, studerande under Josef Holecek. Han erhöll därefter ett schweiziskt utbytesstipendium för ytterligare studier vid Schola Cantorum Basiliensis, där hans lärare inkluderade Eugen M. Dombois och Hopkinson Smith. Tommie var med och grundade Australian Brandenburg Orchestra 1990 och framträder också i talrika andra ensembler och kan höras på ett sextiotal inspelningar för CD och vinyl. År 1990 spelade han in *La Suèdoise*, en CD med solomusik för gitarr och luta från Drottning Kristinas tid. Han är också en skicklig arrangör och väl förtrogen med svensk folkmusik. År 2016, släpptes *Strängalek och Näckaspel*, ett album av svensk folkmusik han spelade in med Hållbus Totte Mattsson, en multi-instrumentalist folkmusiker och musikolog från Dalarna.

Olof Wendel, percussionist and cimbalist, has toured and performed in France, Italy, Poland, Germany, Hungary, Norway, Finland, Åland, Denmark, Estonia, Russia, USA, China, and Australia. Olof has been soloist or section leader at The Royal Opera (Kungliga Operan, Sweden), The Royal Theatre (Det Kongelige Teatret, Denmark), Kroumata Percussion Group, Malmö Symphony Orchestra at Malmö Live, The Concert Hall in Gothenburg (Göteborg Symphony Orchestra), The Royal Philharmonic (Konserthuset, Stockholm), De Geerhallen (Norrköping Symphony Orchestra), Norrland Opera (Sweden), and Schleswig-Holstein Symfonieorchester Bühnenbal in Flensburg (Germany). He is busy as a chamber musician: as a cimbalist and arranger for the recently formed group Cabaret Caleidoscop, and as vibraphone player and arranger in Trio Wendel/Dominique/Johansson.

Olof Wendel, slagverkaren och cimbalisten, har turnerat och verkat i Frankrike, Italien, Polen, Tyskland, Ungern, Norge, Finland, Åland, Danmark, Estland, Ryssland, USA, Kina och Australien. Olof har varit solist eller stämledare på Kungliga Operan (SWE), Det Kongelige Teatret (DK), Kroumata Percussion Group, Malmö Symfoniorkester at Malmö Live, Konserthuset i Göteborg (GSO), Kungliga Filharmonikerna (Konserthuset Stockholm), De Geerhallen (SON), NorrlandsOperan (SWE) Schleswig-Holstein Symfonieorchester Bühnenbal in Flensburg (D). Olof är flitig kammarmusiker och är medlem som cimbalist och arrangör i den nystartade gruppen Cabaret Caleidoscop och som vibrafonist och arrangör i Trio Wendel/Dominique/Johansson.

Jennifer Eriksson grew up in the village of Warragamba where her father worked while Sydney's major water supply dam was built. She completed her initial musical studies at the Sydney Conservatorium and then moved to The Netherlands for three years to undertake viola da gamba tuition with Jaap ter Linden at Rotterdam Conservatorium. She founded The Marais Project in 2000 and has directed Musica Viva in Schools ensembles for thirty plus years appearing in some 3,000 concerts across Australia. Jenny has recorded ten albums and commissioned more than thirty works for viola da gamba and electric viola da gamba. She enjoys collaborating with a broad range of early, folk, and jazz musicians. She has performed in Sweden, Norway, Singapore, The Netherlands, Germany, New Zealand, Canada, and New Caledonia. She is Australia's only electric viola da gambist and leads the electric viola da gamba band, Elysian Fields.

Jennifer Eriksson växte upp i byn Warragamba där hennes far arbetade när Sydneys största vattentäktssdam byggdes. Hon avslutade sina inledande musikstudier vid Sydney Conservatorium och flyttade sedan till Nederländerna för att under tre år få viola da gambaundervisning med Jaap ter Linden vid Rotterdam Conservatorium. Hon grundade The Marais Project år 2000 och har lett Musica Viva in Schools ensembler för mer än trettio år med uppträdanden i ungefär 3,000 konserter över hela Australien. Jenny har spelat in tio CD album och har beställt mer än trettio nya verk för viola da gamba och elektrisk viola da gamba. Hon tycker om att samarbeta med ett brett urval av tidig musik, folkmusik och jazzmusiker. Hon har framträtt i Sverige, Norge, Singapore, Nederländerna, Tyskland, Nya Zeeland, Canada, och Nya Caledonien. Hon är Australiens enda elektriska viola da gamba spelare och leder det elektriska viola da gambabandet, Elysian Fields.

THE MUSIC - MUSIK

Kärestans död (Death of the beloved) The tune of this Knights' Ballad (Swedish: Riddarvisor or Riddarballader, which translate as Knight's Ballad or Ballads of Chivalry), is the origin of the Swedish national anthem. What captures me is that the same melody seems so dark when used with the traditional lyrics. Perhaps a tune's original meaning follows through even when the words are rewritten or, as with the national anthem, replaced. My arrangement is inspired by the version recorded by folk music group Svåp: the first melodic fragments were written by them. Catalina and I enjoyed the thought of three musicians from Australia - Tommie was of course born in Sweden - performing this most Swedish of songs, accompanied by an instrument as un-Swedish as the cimbalom. (Olof Wendel)

Kärestans död (Death of the beloved) Denna Riddarballad är ursprunget till Sveriges nationalsång. Det som fångade mig var att samma melodi hade så mycket svärta i ursprungstexten. Kanske är det så att en melodis ursprungsinnebörd följer med även om man skriver om texten? Arrangemanget är inspirerat av folkmusikgruppen Svåps version där de första melodiska fragmenten är skrivna av Svåp. Vi gillade tanken på att 3 australiska musiker framför denna med oss, delvis ackompanjerad av ett så osvenskt instrument som cimbalom. (Olof Wendel)

I composed **Anna** on hearing that a musician friend of mine was suffering from a serious illness that could have been life threatening. The story has a happy ending in that she is fully healed, but at the time I was profoundly worried for her. I often find that the best way to express myself is in music, so, I decided to write this song for her. She and I performed it together several times. It is based on a repeated bass pattern, called a 'ground bass' above which, in this version, various instruments play the melody and variations. My aim in writing Anna was to express gratitude and joy. Listeners and performers seem to get that sentiment. I've even made a version for my electric viola da gamba band, 'Elysian Fields.' (Jenny Eriksson)

Jag komponerade **Anna** när jag hörde att en musikervän led av en allvarlig sjukdom som kunde ha varit livshotande. Den här berättelsen har ett lyckligt slut då hon nu är helt återställd, men just då var jag djupt orolig för henne. Jag tycker att det bästa sättet att uttrycka sig ofta är just i musik, så jag bestämde mig för att skriva denna sång för henne. Hon och jag har spelat den tillsammans ett flertal gånger. Den är baserad på ett repeterat basmönster som kallas Basso ostinato över vilken, i denna version, olika instrument spelar melodin och variationer. Mitt mål med att skriva Anna var att uttrycka tacksamhet och glädje; åhörare och spelare verkar också få den känslan. Jag har till och med gjort en version för mitt elektriska viola da gamba band, Elysian Fields. (Jenny Eriksson)

Instrumental music from Alcione Alcione is an opera in five acts with prologue written by The Marais Project's namesake, Marin Marais. Although Marais is best known today as a viola da gamba composer and virtuoso, he also worked under the master of French opera, Jean-Baptiste Lully, and went on to write operas and chamber music works. Alcione was premiered in 1706 in Paris but not recorded until 1990. Fittingly, the great modern viol player, Jordi Savall, conducted the first live performance in hundreds of years at the Opéra Comique in Paris in 2017. The three movements we chose, Menuet, Prelude and Gigue, translate effectively to our ensemble.

Instrumentalmusik från Alcione Alcione är en opera i fem akter med en prolog, komponerad av The Marais Project's namne, Marin Marais. Trots att Marais är mer känd idag som viola da gambakompositör och virtuos, så arbetade han också under mästaren av fransk opera, Jean-Baptiste Lully, och fortsatte sedan med att skriva egna operor och kammarmusikverk. Alcione hade sin premiär i Paris 1706, men spelades inte in förrän 1990. Jordi Savall, den store gambisten, dirigerade passande nog det första framförandet på flera hundra år, i Opéra Comique i Paris år 2017. De tre styckena vi valde, Menuet, Prelude och Gigue, lämpade sig väl för vår ensemble.

Pavane: Thoughts of a Septuagenarian Esbjörn Svensson made an enormous creative impact on European jazz. He was the founder, pianist, and primary composer of e.s.t (Esbjörn Svensson Trio), the Swedish trio renowned around the globe for their genre-bridging music. Their 2005 record 'Viaticum' made the German and French pop charts, and was awarded platinum in Sweden, where it debuted above U2. Tragically, Svensson died in a scuba diving accident on 14 June 2008. 'Pavane: Thoughts of a Septuagenarian', is typical of Svensson's lyrical, yet harmonically sophisticated style, one that also seems to reach back into music history. The Marais Project first recorded Tommie Andersson's arrangement of this song for their Smörgåsbord! album. We all thought it perfectly suited our new project, so Olof added a cimbalom part.

Pavane: Thoughts of a Septuagenarian (Tankar av en sjuttioåring) Esbjörn Svensson hade ett enormt kreativt inflytande på europeisk jazz. Han var grundare av, pianist och huvudsaklig kompositör i e.s.t. (Esbjörn Svensson Trio), den svenska trion som var berömd jorden runt för sin genre-överbyggande musik. Deras 2005 album Viaticum var uppe i tyska och franska poplistor, och fick platinastatus i Sverige, där den debuterade över U2. Tragiskt nog dog Svensson i en dykningsolycka den 14:e juni 2008. Pavane: Thoughts of a Septuagenarian är typisk för Svenssons lyriska, likväl harmoniskt sofistikerade stil, en som verkar sträcka sig tillbaka in i klassisk musikhistoria. The Marais Project spelade först in Tommie Anderssons arrangemang av denna sång för deras Smörgåsbord! album. Vi tyckte alla att den passade perfekt i vårt nya projekt, så Olof lade till en cimbalom stämma.

Marais Echoes & Nordic Moods was a composition project I undertook for our 2023 Marais Project-Duo Langborn/Wendel Australian tour. I wanted to combine the French baroque heritage of The Marais Project with Duo Langborn/Wendel's Swedish roots. Marais' La Mariée and Menuet seemed an ideal place to start. I then found the Swedish folk song, 'Glädjens blomster,' which to my ears sounded somewhat like the Marais Menuet. In the end, I mashed them together as a short suite. (Jenny Eriksson)

Marais Echoes & Nordic Moods (Marais Ekon & Nordiska Sinnesstämningar) var ett kompositionsprojekt jag företog för vår 2023 Marais Project – Duo Langborn/Wendel australiska turné. Jag ville kombinera det franska barockarvet i The Marais Project med Duo Langborn/Wendels svenska rötter. Marais' La Mariée och Menuet verkade vara ett perfekt ställe att börja på. Jag fann sedan den svenska folksången Glädjens blomster, som i mina öron lät lite som Marais menuetten. Slutligen så blandade jag ihop dem som en kort svit. (Jenny Eriksson)

Johan Helmich Roman was married twice and had seven children but both his wives died before him. Although musically successful, life was at times difficult for Roman. In addition to the death of his spouses, in later life his hearing failed. He then retired to the Baltic coast and translated theoretical music treatises into Swedish. Born into a musical family, Roman travelled to England in 1716 where it appears he studied composition with Handel and Pepusch and was a member of Handel's orchestra. Skilled at the violin and oboe, he returned to Sweden to work at the King's Theatre where he performed operas by leading composers of the day. Roman wrote much attractive and highly competent chamber and orchestral music including sonatas for the flute and violin such as the Sonate in G minor. He is often referred to as 'The Father of Swedish Music.'

Johan Helmich Roman var gift två gånger och hade sju barn men båda hans hustrur gick bort före honom. Trots att han var musikaliskt framgångsrik, så var livet ibland svårt för Roman. Förutom hans hustrurs dödsfall, så försämrades hans hörsel på senare år. Han drog sig då tillbaka till Östersjökusten (Lilla Haraldsmåla, Kalmar län) och översatte teoretiska musikavhandlingar till svenska. Roman föddes i en musikalisk familj och reste till England år 1716 där han lär ha studerat komposition med Händel och Pepusch och var en medlem av Händels orkester. Han var skicklig på att spela violin och oboe och återvände till Sverige för att arbeta vid hovkapellet där han framförde operor av samtidens ledande kompositörer. Roman komponerade mycket attraktiv och högst kompetent kammar- och orkestermusik inkluderande sonater för flöjt och violin såsom denna Sonate i G moll. Han kallas ofta Den svenska musikens fader.

Löv som faller (A leaf falls) The inspiration for this piece comes from the calm that arrives after all the leaves have fallen from the trees in a wild autumn storm. One last leaf then floats slowly down. (Olof Wendel)

Löv som faller (A leaf falls) Stycket är inspirerat av när det är vindstilla efter att alla löv fallit av träden i en vild höststorm. Ett enda sista löv singlar långsamt ner. (Olof Wendel)

Sans frayeur (Without fear) Marc-Antonie Charpentier was a prolific composer. His catalogue includes many oratorios, sixteen operas, a Te Deum, a Magnificat, and numerous elaborate motets. French by birth, he reportedly travelled to Italy in 1667 and studied composition with Carissimi. He successfully integrated the Italian and French styles and is remembered as one of the finest composers of his generation. 'Sans frayeur' is such a delightful aria and creates an effortless scaffold upon which so much is possible, including improvisation. When on tour we often scheduled it as the final or penultimate piece on the program. Audiences love the soft beginning, the slow build and quiet ending.

Sans frayeur (Utan rädsla) Marc-Antoine Charpentier var en produktiv kompositör. Hans kompositionskatalog inkluderar många oratorier, sexton operor, ett Te Deum, en Magnificat, och otaliga i detalj genomförda motetter. Född i Frankrike, han lär ha rest till Italien år 1667 för att studera komposition med Carissini. Han förenade framgångsrikt de italienska och franska stilarna och är ihågkommen som en av de största kompositörerna av sin generation. Sans frayeur är en så förtjusande aria som bygger på en konstruktion vilken ger så många möjligheter, också för improvisation. När vi är på turné sätter vi ofta in den som det sista eller näst sista stycket på programmet. Publiken älskar den dämpade musiken i början, hur den långsamt växer fram och sedan det tysta avslutet.

Kristallen den fina (The crystal so fine) This 'super traditional song' is one of the most loved in Sweden. It has a bittersweet message that celebrates great love even when it is unrequited. In my arrangement the different parts dance in separate worlds despite belonging together. (Olof Wendel)

Kristallen den fina ('Kristallen den fina) Denna "supertradråd" är kanske en av de mest älskade i Sverige. Den har ett bitterljuvt budskap som hyllar den stora kärleken även om den är obesvarad. I mitt arrangemang dansar dom i skilda världar trots att dom ändå hör ihop. (Olof Wendel)

Death of the beloved

And so I ride through the twelve-mile forest,
while the others are sleeping sweetly
And so I ride a little further onwards.
There I could hear the bells, they were tolling:

"Good day, good day, my bellringers,
for whom are you ringing this tolling?"
"We are ringing for a young swain's maiden,
who will go into the Earth to sleep."
"Who will go into the Earth to sleep."

And so I ride a little further forth,
There stood the gravediggers digging:

"Good day, good day, my gravediggers,
for whom are you digging this grave?"
"We are digging this grave for a young swain's maiden,
who shall go into the Earth to rest."
"Who shall go into the Earth to rest."

And so I ride to my father-in-law's farm,
which used to be rosy red.
At first, I ask for my sweetheart.
and then I ask for my father-in-law and mother-in-law.

And so I went a little further in
and there stood two and shrouded her.
There stood two and shrouded her.

Kärestans död

Så rider jag mig över tolvmilan skog
Me'n de andra så söteligen sovo,
Så rider jag mig litet längre fram
Där fick jag höra klockorna de ringa

"God dag, god dag, mina ringaremän
För vem ringer ni denna ringning?"
"Vi ringa alltför en ungersvens mö
Som skall ut i jorden att sova."
"Som skall ut i jorden att sova."

Så rider jag mig litet längre fram
Där stodo de grävare och grovo

"God dag, god dag, mina grävaremän
För vem gräver ni denna graven?"
"Vi gräver den för en ungersvens mö
Som skall ut i jorden att vila."
"Skom skall ut i jorden att vila."

Så rider jag mig, Till min svärfaders gård
Som förr har varit rosenderöder
Först frågar jag efter kärestan min
Och sen efter svärfar och svärmor

Så kommer jag mig litet längre in
Och där stodo två och henne svepte
Där stodo två och henne svepte

I curl and comb my fair yellow hair,
and wanted to follow her into the grave.
And wanted to follow her into the grave.

And the young women and maidens they formed into a ring,
they said I would have to choose another.

But such a girl as she was,
can't be found anywhere in the seven kingdoms.
Can't be found anywhere in the seven kingdoms.

(Translated by Tommie Andersson)

Jag krusar och kammar mitt fagergula hår
Och ville följa henne till graven
Och ville följa henne till graven

Och fröknar och jungfrur de togo i en ring
De sa jag skull' få välja ut en annan

En sådan flicka såsom hon var
Finns ej i sju konungariket
Finns ej i sju konungariket

The Flowers Of Joy

The flowers of joy in the ground of the earth
alas, surely never grow!

Love itself is indeed treacherous,
for the quiet of your heart.

But up above, for hope and faith,
they bloom eternally fresh.

Can you not hear the spirits sweetly
whisper of them to your heart?

(Translated by Tommie Andersson)

Glädjens Blomster

Glädjens blomster i jordens mull,
ack, visst aldrig gro!

Kärlek själv ju försåtlig är
för ditt hjärtas ro.

Men där ovan, för hopp och tro,
blomstra de evigt friska.

Hör du ej hur andar ljuvt
om dem till hjärtat viska?

Without fear

Without fear into this wood I came alone.
Yet, I can see Tircis in there without being moved.
Ah! Ah!
Will I stop at nothing?
Without fear into this wood I came alone.
Yet, I can see Tircis without being moved.
Ah! Ah!
Will I stop at nothing?
How pitiful is a youthful and insensitive heart!
I do not seek danger.
But I still fear it nonetheless.
But I still fear it nonetheless.
How pitiful is a youthful and insensitive heart!
I do not seek danger.
But I still fear it nonetheless.
But I still fear it nonetheless.

(Translated by Nicole Bannister)

Sans Freyeur

Sans frayeur dans ce bois, seule je suis venue,
J'y vois Tircis sans être émue.
Ah ! N'ai-je rien à ménager ?
Qu'un jeune cœur insensible est à plaindre!
Je ne cherche point le danger,
Mais du moins, je voudrais le craindre.

With thanks to:

Musica Viva Australia; NSW Government; Konstnärnämnden (Swedish Arts Grants Committee)

Swedish Translations

by Tommie Andersson and Olof Wendel'

Photo acknowledgements:

The Marais Project & Duo Langborn/Wendel (p4,6,8,16) by Sean Maloney;

Olof Wendel & Catalina Langborn (p6,8,13,16) by Örjan Hallnäs.

Other photos by Philip Pogson

Album cover image and ICM background images by Lyndall Gerlach

The repertoire on this recording was licenced by APRA-AMCOS.

Unauthorised copying, hiring, lending, public performance or communication to the public prohibited.